

24-01-2023

Verslag bijeenkomst Vervoer en Vervoermiddelen certificering van 21 januari

Inleiding

Vorig jaar rond deze tijd is door het NPO Bestuur certificering van het duiventransport en de transportmiddelen opgestart. De insteek is een keurmerk invoeren voor het transport van onze duiven en containers. Dit keurmerk bevestigt dat het transport en de transportmiddelen voldoen aan de hoogste eisen voor het transport van onze postduiven. Dit is belangrijk om aan te kunnen tonen dat wij op een verantwoorde manier bezig zijn met de postduivensport en daarmee het in stand houden van de zelfregulering van ons vervoer. Deze certificering moet niet verward worden met de verplichte APK keuring van de vervoersmiddelen. De APK keuring gaat erover of het vervoersmiddel op de openbare weg mag uit het oogpunt van verkeersveiligheid en milieu, maar dat zegt niets over of het vervoermiddel geschikt is voor het vervoer van postduiven.

Aanpak

Het NPO Bestuur heeft de werkgroep Wetenschappelijk Onderzoek Welzijn Duiven (WOWD) gevraagd een programma van eisen op te stellen voor duiventransport en transportmiddelen. De WOWD kan daarbij, naast haar eigen expertise, putten uit een hele reeks onderzoeken welke in het verleden al zijn uitgevoerd en gepubliceerd o.a. op de website van de WOWD. <http://www.wowd.nl/publicaties/het-vervoer/> De WOWD heeft inmiddels in beeld gebracht hoe een en ander kan worden aangepakt, inclusief bijbehorende reglementswijzigingen. Deze inzichten zijn op 19 oktober 2022 besproken met de Afdeling voorzitters en vervolgens verder toegelicht op de NPO najaar Ledenraad van 26 november. De volgende stap was een bijeenkomst met vertegenwoordigers van alle Afdelingen om inhoudelijk verder op de materie in te gaan. Die bijeenkomst heeft plaatsgevonden op 21 januari 2023. De laatste stap zal zijn om het aangepaste Vervoersreglement in stemming te brengen op de NPO voorjaar Ledenraad van 11 maart 2023.

Wetenschappelijke onderbouwing

De WOWD in de persoon van dr. ir. Albert Winkel hield een inleiding over de warmtehuishouding van de duif, het gedrag van een duif tijdens het transport, vervoerscondities, ventilatie methodes in duivenwagens en het belang van meet instrumenten. Het was een zeer interessante uiteenzetting waar elke duivenliefhebber en bestuurder kennis van zou moeten nemen. Onderzoek, wetenschappelijk onderbouwde feiten, overleg met convoyeurs en voedingsdeskundigen zijn de basis voor de aanbevelingen van de WOWD. Een paar interessante feiten op een rijtje;

- In een duivenhok hebben we meestal een bezetting van 2-4 duiven per m³. In een duivenwagen is dat 60-90 duiven per m³. Het is duidelijk dat er bij een dergelijke hogere bezetting heel andere principes gelden en maatregelen nodig zijn voor een goed klimaat.
- In een duivenwagen zijn de concentratie van koolstofdioxide (CO₂) en temperatuur de belangrijkste luchtkwaliteit parameters voor het welzijn van de duif. De relatieve luchtvochtigheid is in de praktijk niet van belang; deze is in duivenwagens nog nooit als te laag of te hoog gemeten.

- Bij voldoende drinkwater komt een duif ook bij hoge temperaturen eigenlijk nooit in de problemen tijdens het vervoer. De duif loost dan zijn lichaamswarmte via verdamping van water uit bek en neus maar kan dat ook aanvullen door te drinken. Bij onervaren jonge duiven die de drinkgoten onvoldoende bezoeken is dit wel een belangrijk aandachtspunt.
- Een jonge duif produceert 10% meer warmte tijdens transport dan een oude duif.
- Bij een hogere mandbezetting zal de warmte productie onevenredig toenemen. Bij meer duiven in de mand zal elke duif individueel ook meer warmte produceren.
- Bij een hogere mandbezetting neemt “positief gedrag” (rondstappen, poetsen) af en neemt “ongunstig gedrag” (stilzitten, pikken, vechten) toe. Het “knikpunt” tussen dit gedrag ligt ongeveer bij 350 cm² per duif, oftewel 24 duiven in een grote Ruco-mand.
- Meten is weten waarbij het belang van meetsystemen in de duivenwagens onderstreept werd temeer er verschillende ventilatie technieken worden toegepast in het huidige wagenpark.

Tijdens de presentatie was er een levendige discussies waarbij wetenschap en praktijk elkaar opmerkelijk vaak en snel vonden. Ook was er consensus om zo snel mogelijk alle duivenwagens te voorzien van moderne meetapparatuur. Een moderne meetinstallatie zal rond de 2.000 euro per duivenwagen kosten en maakt het mogelijk de condities in een duivenwagen 24x7 direct en op afstand te monitoren. De ervaringen van afdelingen met meetapparatuur zullen worden gedeeld en er zal worden onderzocht of er gezamenlijk kan worden ingekocht.

Vertaling naar het Vervoersreglement

Ons huidige Vervoersreglement is in 2003 vastgesteld en inmiddels dus 20 jaar oud. De bedoeling is om het weer helemaal bij de tijd te brengen. Het vertrekpunt bij de aanpassing van het Vervoersreglement is om wat goed is goed te laten, het merendeel, en die punten te verbeteren waar winst te behalen is. Het aangepaste Vervoersreglement staat op de agenda van de NPO voorjaar Ledenraad van 11 maart 2023. De belangrijkste wijzigingen zijn op 21 januari uitvoerig besproken. Het navolgende zijn de belangrijkste wijzigingen;

Art. 3 De duivenmand

- definiëring van ‘effectieve vloeroppervlak’
- normering op minimaal 350 cm²/duif (max. 24 in Grote Ruco-mand)
- streefdatum is ingang per 1-1-2026
- om restmanden te voorkomen is maximaal 1 extra duif toegestaan per mand
- om restmanden met slechts enkele duiven te voorkomen is de minimale mandbezetting 50%
- kleinere aantallen restduiven worden bijgeladen in al geladen restmanden
- er is een ijkmoment voorzien in het voorjaar van 2025
- er komt een overgangsperiode tot 2026 en per Afdeling een door de Afdeling in te vullen overgangsplan

Er is uitgebreid stilgestaan bij artikel 3. Normering van het effectieve vloeroppervlak op minimaal 350 cm² heeft immers ook gevolgen voor vervoerscapaciteit en kosten. In het huidige Vervoersreglement zijn deels lagere minima voorgeschreven en de huidige praktijk per Afdeling varieert ook. Met deze aanpassing krijgen de duiven letterlijk meer ruimte wat zal bijdragen aan het welzijn van onze duiven.

Per Afdeling zijn er verschillen wat vervoerscapaciteit en moderniseringsplannen van het wagenpark betreft. Dat betekent dat niet alle Afdelingen per direct zullen kunnen voldoen aan de nieuwe norm. Afsproken is dat alle Afdelingen ernaar streven met ingang van 2026 de norm van 350cm²/duif te gaan halen. Aanvullend is afgesproken om begin 2025 een ijkmoment in te plannen waarbij

voortgang en eventuele resterende knelpunten in kaart worden gebracht. Ook is afgesproken dat de NPO aanvullend onderzoek gaat financieren naar het verschil in gedrag van ervaren en onervaren duiven bij 1 versus 2 of meer nachten mand. De uitkomsten van dit aanvullende onderzoek zullen worden meegenomen bij het ijkmoment in 2025.

Art. 6 De duivenwagen

- lid 6: 'deugdelijke binnenverlichting' precisering naar 40 Lux gemeten op de vloer van het gangpad van de duivenwagen

Art. 7 Monitoring luchtkwaliteit duivenwagen

- beschrijving eisen meetsysteem en meetlocaties in de wagen; de gestelde eisen aan een meetsysteem en de voorgeschreven locaties van de sensoren worden opgenomen in het Vervoersreglement
- grenswaarden:
 - temperatuur: 28 °C welke max. 4,5 uren mag worden overschreden waarna gedurende minimaal 1 uur wordt gerust en de duiven van drinkwater voorzien
 - CO2: 2000 ppm (parts per million)

Meetsystemen in de duivenwagens worden verplicht. De meetresultaten worden ingezet bij bewaking van het welzijn van onze duiven tijdens het transport en leveren ook nieuwe inzichten op. Deze nieuwe inzichten kunnen worden ingezet bij de verzorging van de duiven en de optimalisering van de klimaat condities in de duivenwagens. Er worden grenswaarden aangegeven voor temperatuur en CO2.

Art. 8 Ventilatie duivenwagen

- luchtuitlaat nu mechanisch; voorstel is mechanisch of passief
- jaarlijkse check op juiste werking, vervuiling, corrosie, slijtage, degradatie van de ventilatie systemen en juiste werking en kalibratie van meetapparatuur
- basiskleur bij nieuwkoop of onderhoud; wit

Een jaarlijkse check op de juiste werking van de ventilatie techniek en meetapparatuur van de duivenwagens is essentieel. Er is afgesproken dat elke afdeling een jaarlijks inspectie programma opzet en uitvoert en de resultaten vastlegt ten behoeven van inspecties. Het afsluiten van een onderhoudscontract bij de geïnstalleerde meetapparatuur wordt aanbevolen. Een witte basiskleur voor nieuwe of opnieuw te spuiten wagens reduceert de temperatuur in de duivenwagen.

Art. 11 Verzorging van de duiven

- bij een temperatuur in de wagen boven de 28 °C: elke 4,5 uren pauze en water geven
- convoyagevoer: OF enkelvoudige mais OF mengeling met onderstaande eisen:
 - min. 50% mais, max. 10% peulvruchten, aanvullen met granen/zaden
 - bestanddelen hebben korrelgrootte van minimaal 3 mm
 - bestanddelen komen algemeen voor in duivenvoerders
 - bestanddelen hebben hoge houdbaarheid
- lossing pas na 3 uren na het voeren van 10 gram per duif
- water beschikbaar tot na de lossing

De duiven tijdig voorzien van drinkwater is essentieel. Onderzoek laat immers zien dat bij voldoende drinkwater duiven niet in de problemen komen tijdens het vervoer.

Ten aanzien van de vraag of de duiven het beste kunnen worden gevoerd met mais of een speciale transportmengeling heeft de WOWD ook voedingsdeskundigen geraadpleegd. De conclusie was dat zowel mais als een transportmengeling gebruikt kunnen worden.

Het 30 minuten voor de lossing weghalen van het water, zoals nu reglementair voorgeschreven, heeft invloed op het gedrag van de duiven. Ze leren zo dat de lossing aanstaande is wat tot onnodige onrust leidt.

Samenvattend

Het weer helemaal bij de tijd brengen van ons vervoer is een cruciaal onderdeel van een toekomstbestendige en aantrekkelijke duivensport. Als het vervoer en de vervoersmiddelen voldoen aan het vernieuwde Vervoersreglement dan is certificering van het vervoer een feit. Dank aan de WOWD en de Afdelingen die dit proces dusver op een constructieve manier hebben vorm gegeven. Het woord is nu aan de NPO Ledenraad.

Namens het NPO Bestuur,
Gerard van de Aast, secr. ai.